

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE LEKÁRSKA FAKULTA

Špitálska 24, 813 72 Bratislava 1

ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM PRE ŠPECIALIZAČNÝ ODBOR

GYNEKOLÓGIA A PÔRODNÍCTVO

a) Charakteristika špecializačného odboru a dĺžka trvania špecializačného štúdia

1. Gynekológia a pôrodnictvo je špecializačný odbor, ktorý sa zaoberá prevenciou, diagnostikou, liečbou a dispenzarizáciou chorôb ženských pohlavných orgánov a prsníka, starostlivosťou o fyziologický a patologický priebeh tehotnosti, pôrodu a šestonedelia.
2. Špecializačné štúdium trvá päť rokov.
3. Špecializačné štúdium nadväzuje na vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v doktorskom študijnom programe v študijnom odbore všeobecné lekárstvo.

b) Rozsah teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Položka 1

Rozsah teoretických vedomostí

A. z gynekológie

1. anatómia a fyziológia ženských a mužských pohlavných orgánov, malej panvy, dutiny brušnej a prsníkov,
2. embryológia a vrodené vývojové chyby urogenitálneho systému,
3. základné vyšetrovacie metódy v gynekológii,
4. patofyziológia, diagnostika, klinický priebeh a liečba endokrinologicky podmienených ochorení,
5. plánované rodičovstvo a antikoncepcia,
6. diagnostika a liečba sterility a infertility,
7. zápalové a nádorové ochorenia v gynekológii,
8. patofyziológia, diagnostika, klinický priebeh a liečba pohlavne prenosných ochorení,
9. patofyziológia, diagnostika, klinický priebeh a liečba ochorení prsnej žľazy,
10. patofyziológia, diagnostika, klinický priebeh a liečba urogynekologických ochorení,
11. patofyziológia, diagnostika, klinický priebeh a liečba onkogynekologických ochorení,
12. klimaktérium, menopauza a sénium,
13. akútne a náhle príhody v gynekológii,
14. základné gynekologické operácie, komplikácie a pooperačná starostlivosť,
15. etické princípy a legislatíva v gynekológii,
16. gynekologická sexuológia,
17. gynekológia detí a dospievajúcich (pediatrická gynekológia),
18. reprodukčná medicína,
19. diferenciálne diagnostické problémy v gynekológii,
20. klinická farmakológia gynekologických ochorení,
21. problematika hraničných medicínskych disciplín vo vzťahu ku gynekológii,
22. sociálne lekárstvo, organizácia a financovanie zdravotníctva.

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE LEKÁRSKA FAKULTA

Špitálska 24, 813 72 Bratislava 1

B. z pôrodníctva

1. oplodnenie a ďalší vývoj oplodneného vajíčka,
2. vrodené vývinové chyby plodu, základné princípy dedičnosti (genetika),
3. anatómia rodidiel vo vzťahu k tehotnosti,
4. základné vyšetrovacie metódy v pôrodníctve,
5. biofyzikálny profil plodu,
6. spontánny potrat, programované ukončenie tehotnosti v jednotlivých trimestroch a umelé prerušenie tehotnosti,
7. operačné techniky ukončenia tehotnosti,
8. komplexná prenatálna diagnostika (materno-fetálna medicína),
9. USG vyšetrenie plodu v II. II. a III. trimestri (skrining – morfológia, dopplerflowmetria),
10. fyziologický priebeh tehotnosti, pôrodu a šestonedelia,
11. riziková gravidita a ochorenia súvisiace s tehotnosťou,
12. patologický priebeh tehotnosti, pôrodu a šestonedelia,
13. akútne a náhle príhody v pôrodníctve,
14. lekárske vedenie pôrodu,
15. monitorovanie stavu plodu (fetálny monitoring),
16. preindukcia a indukcia pôrodu/pôrodnej činnosti,
17. pôrodné poranenia a pôrodné komplikácie,
18. základné pôrodné operácie (VEX, forceps, extrakcia plodu, cisársky rez),
19. komplikácie pôrodných operácií a pooperačná starostlivosť,
20. diferenciálne diagnostické problémy v pôrodníctve,
21. klinická farmakológia v pôrodníctve,
22. základné vedomosti z fyziológie a patológie novorodenca,
23. problematika hraničných medicínskych disciplín vo vzťahu k pôrodníctvu,
24. etické princípy a legislatíva v pôrodníctve,
25. etické a právne problémy v pôrodníctve – plod ako pacient.

C. z príbuzných odborov pre gynekologicko-pôrodnú prax

anestéziológia a intenzívna medicína, algeziológia, klinická biochémia, hematológia, mikrobiológia, cytológia, gynekologická histopatológia, klinická genetika, klinická imunológia a alergológia, patoendokrinológia, sexuológia, FBLR, klinická farmakológia, toxikológia, hygiena, epidemiológia a verejné zdravotníctvo; chirurgická, urologická a anestéziologická problematika v rozsahu určenom pre lekára s erudíciou na operačnej sále; zobrazovacie vyšetrovacie metódy.

Položka 2

Rozsah praktických zručností a skúseností

Oddiel 1

A. Minimálny počet zdravotných výkonov

A.1. Minimálny počet požadovaných výkonov v gynekológii:

1. ultrazvukových vyšetrení	400
- abdominálnou sondou	200

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE LEKÁRSKA FAKULTA

Špitálska 24, 813 72 Bratislava 1

- vaginálnou sondou	100
- vyšetrení Dopplerom	100
2. kolposkopických vyšetrení	100
- základných kolposkopií	50
- rozšírených kolposkopií	50
3. spracovanie chorobopisu	200
Operácie	
4. evakuácia a revízia maternice	50
5. diagnostické laparoskopie	30
6. diagnostické hysteroskopie	20
7. laparoskopické operácie	30
8. hysteroskopické operácie	10
9. abdominálne hysterektómie	15
10. vaginálne hysterektómie	10
11. LAVH, TLH	5
12. iné vaginálne operácie	10
13. operácie chirurgie prsníka	5
14. urogynekologické operácie	10

A.2. Minimálny počet požadovaných výkonov v pôrodnictve:

1. ultrazvukové vyšetrenie plodu	300
- biometrické vyšetrenie	100
- morfológické vyšetrenie	100
- vyšetrenie Dopplerom	100
2. vaginálne pôrody	100
3. spracovanie pôrodopisu	200
Operácie	
4. amniocentézy	5
5. extrakčné pôrodnické operácie	10
6. sutura episiotómie	50
7. ošetrovanie poranenia hrádze (ruptúra I. a II. stupňa)	20
8. cisársky rez	40

Okrem počtu výkonov sa u účastníka hodnotí aj samostatnosť v rozhodovaní sa pri diagnostických postupoch a jednotlivých výkonoch.

B. Praktické skúsenosti

B. 1. Všeobecné výkony

1. príjem a prepustenie pacienta,
2. vedenie zdravotnej dokumentácie v papierovej i elektronickej forme,
3. využívanie výpočtovej techniky k archivácii údajov,
4. vykonávanie dennej vizity,
5. podávanie injekcií (s. c., i. m., i. v.), intravenózných infúzií, transfúzií a krvných derivátov,
6. lokálne ošetrovanie a preväzy operačných rán,
7. odber biologického materiálu (krv, moč, kultivácia z pošvy, výter z rany),

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE LEKÁRSKA FAKULTA

Špitálska 24, 813 72 Bratislava 1

8. cievkovanie a zavedenie močového katétra,
9. kontrola dodržiavania liečebných postupov,
10. vykonávanie ambulantnej činnosti (gynekologická ambulancia a poradňa pre tehotné),
11. vykonávanie iných činností v súlade so študijným programom,
12. vykonávanie ústavnej pohotovostnej služby na pôrodnici pod kontrolou školiteľa,
13. komunikácia s pacientom a príbuznými v súlade so zákonom o poskytovaní informácií o zdravotnom stave pacienta.

B. 2. z gynekológie

1. komplexné gynekologické vyšetrenie – anamnéza, základné vyšetrenie a USG vyšetrenie v gynekológii (abdominálna a vaginálna sonda) – so stanovením diagnózy a diferenciálno-diagnostickej úvahy,
2. návrh (ordinácia) diagnosticko-liečebného postupu (potrebné vyšetrenia a kauzálna liečba),
3. indikácia a interpretácia základných laboratórnych vyšetrení a zobrazovacích metód (USG, RTG),
4. injekčné techniky, infúzie, transfúzie krvi a krvných derivátov (plazma, trombocyty),
5. zavedenie periférneho venózneho katétra a zavedenie močového Foley katétra,
6. odber biologického materiálu (kultivácie z pošvy, výter z rany),
7. preväz a ošetrovanie operačných rán a poranení,
8. vykonávanie prebiopických vyšetrovacích metód – kolposkopia a onkologická cytológia,
9. základné USG vyšetrenie abdominálnou i vaginálnou sondou,
10. sondáž dutiny maternice pod kontrolou školiteľa,
11. mikroabrázia endometria pod kontrolou školiteľa,
12. evakuácia a inštrumentálna revízia dutiny maternice pod kontrolou školiteľa,
13. operácie na krčku maternice pod kontrolou školiteľa (ablácia polypu alebo konizácia),
14. jednoduché operácie prsníkovej chirurgie pod kontrolou školiteľa,
15. jednoduché urogynekologické operácie pod kontrolou školiteľa (pošvové plastiky, resp. pošvové plastiky ako súčasť iného výkonu),
16. diagnostické laparoskopie a hysteroskopie pod kontrolou školiteľa,
17. základné laparoskopické operácie pod kontrolou školiteľa,
18. základné hysteroskopické operácie pod kontrolou školiteľa,
19. základné laparotomické operácie pod kontrolou školiteľa (jednoduché operácie na adnexoch),
20. hysterektómie (abdominálne, vaginálne, LAVH alebo TLH) pod kontrolou školiteľa,
21. iné definované gynekologické operácie pod kontrolou školiteľa,
22. diagnostika a liečba neplodnosti a metódy asistovanej reprodukcie,
23. hormonálna liečba v gynekológii,
24. primárna a sekundárna prevencia v gynekológii a pôrodníctve,
25. prevádzka lôžkového oddelenia, vizity na oddelení a vedenie zdravotnej dokumentácie,
26. informačný systém a archivácia zdravotnej dokumentácie,

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE LEKÁRSKA FAKULTA

Špitálska 24, 813 72 Bratislava 1

B. 3. z pôrodníctva

1. základné pôrodné vyšetrenie so stanovením diagnózy a diferenciálno-diagnostickej úvahy – anamnéza, základné vyšetrenie a USG vyšetrenie v pôrodníctve (okrem orgánovej morfológie plodu a fetálnej dopplerflowmetrie)
2. návrh (ordinácia) diagnosticko-liečebného postupu (potrebné vyšetrenia a kauzálna liečba),
3. základné USG vyšetrenie plodu (poloha, biometria) a placenty (uloženie, grading),
4. doppler USG vyšetrenie plodu – fetoplacentárnej cirkulácie (umbilikálna dopplerflowmetria),
5. odvádzanie fyziologických pôrodov,
6. hodnotenie kardiokografických záznamov (CTG) v tehotnosti a počas pôrodu,
7. hodnotenie fetálnej pulznej oxymetrie počas pôrodu,
8. ošetrovanie epiziotómie a nekomplikovaných pôrodných poranení perinea (ruptúra I. a II. stupňa),
9. inštrumentálna revízia dutiny maternice po pôrode Bumovou kyretou,
10. manuálna lýza adherovanej placenty v III. dobe pôrodnej,
11. pôrodné operácie (VEX, forceps, extrakcia plodu, cisársky rez) pod kontrolou školiteľa,
12. iné definované pôrodné operácie pod kontrolou školiteľa,
13. manažment predčasného pôrodu – princíp centralizácie a regionalizácie (transport in utero).

Praktické preukázanie vedomostí zo zdravotnej dokumentácie, výkazníctva a povinného hlásenia ochorení v gynekológii a pôrodníctve na úrovni ambulantnej i lôžkovej starostlivosti.

Oddiel 2

Nácvik techník komunikácie

1. osobnostné predpoklady efektívnej komunikácie,
2. verbálna a neverbálna komunikácia,
3. asertívne zvládanie konfliktov a náročných komunikačných partnerov.

c) Organizačná forma špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa začína dňom zaradenia do špecializačného štúdia podľa zostaveného študijného plánu. Pozostáva z praktickej a teoretickej časti, pričom praktické vzdelávanie má prevahu. Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou pred komisiou, súčasťou ktorej je obhajoba písomnej práce.

Obsah špecializačného štúdia pozostáva z teoretickej prípravy (samoštúdium, vzdelávacie kurzy, školiace pobyty, odborné semináre, konferencie a iné) a praktickej prípravy (aktívna účasť na všetkých pracovných aktivitách školiaceho pracoviska – lôžkové oddelenie, ambulancie, špecializované ambulancie, pôrodnica, operačné sály, klinické štúdie, výskum a iné). Počas celého štúdia by bolo vhodné, aby sa lekár prezentoval

- a) aspoň jednou prednáškou na odbornovo-vedeckej konferencii a
- b) publikoval minimálne jeden článok (špecializačná práca) v odbornom časopise.

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE LEKÁRSKA FAKULTA

Špitálska 24, 813 72 Bratislava 1

Praktická časť štúdia sa realizuje na gynekologicko-pôrodníckej klinike/oddelení pod vedením školiteľa. Každoročne je na výučbových klinikách Lekárskej Fakulty Univerzity Komenského vykonávaná kontrola plnenia predpísaných aktivít v indexe odbornosti a záznamníku zdravotných výkonov („logbooku“), pričom počas prvého kurzu je vypracovaný aj individuálny štúdiálny plán účastníka. Počas špecializačného štúdia účastník povinne absolvuje spolu 5 prípravných týždňových kurzov (v ročných intervaloch) na akreditovanom pracovisku a v piatom ročníku povinný špecializačný kurz pred špecializačnou skúškou.

Po absolvovaní piatich rokov štúdiá a všetkých piatich prípravných kurzov sa účastník prihlasuje na špecializačný kurz a špecializačnú skúšku. Podmienkou schválenia podanej prihlášky je okrem spĺňania podmienok špecializačného študijného programu aj úspešné absolvovanie špecializačného testu. V prípade neúspešného absolvovania testu je možné podať prihlášku na absolvovanie špecializačnej skúšky v najbližšom termíne.

d) Rozsah a zameranie odbornej zdravotníckej praxe vykonávanej na jednotlivých pracoviskách, jej minimálna dĺžka a časový priebeh

1. ambulatná prax a prax v príbuzných medicínskych odboroch maximálne 15 mesiacov, z toho
2. ambulatná prax na lôžkovom gynekologicko-pôrodníckom oddelení 9 mesiacov
3. všeobecná chirurgia 1 mesiac
4. anestéziológia a intenzívna medicína 1 mesiac
v rámci uvedeného 2-dňový kurz lekárskej prvej pomoci
5. gynekologicko-pôrodnícke pracovisko 45 mesiacov